

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Anton Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obvineného **Š. M.** pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 a iné na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2010 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. mája 2010, sp. zn. 5 To 61/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **Š. M.** sa **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Trestného poriadku v znení účinnom do 1. januára 2006 zrušil rozsudok Okresného súdu Topoľčany z 11. septembra 2009, sp. zn. 1 T 144/2005, vo výroku o vine v bode 1/ a vo výroku o treste.

Podľa § 259 ods. 3 Trestného poriadku krajský súd rozhodol tak, že sa obžalovaný **Š. M.** podľa § 226 písm. b/ Tr. por. oslobodzuje spod obžaloby okresnej prokuratúry v Topoľčanoch z 3. októbra 2010, sp. zn. Pv 526/2003, pre skutok v bode 1/ tejto obžaloby, právne posúdený ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006 (skutok v bode 1/ výroku rozsudku Okresného súdu Topoľčany).

Zároveň krajský súd za skutok v bode 2 výroku rozsudku Okresného súdu Topoľčany, pre ktorý bol obžalovaný **M.** uznaný vinným z trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148 a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 uložil menovanému podľa § 148a Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere troch rokov a pre jeho výkon

obžalovaného podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

Krajský súd taktiež podľa § 256 Tr. por. zamietol odvolanie poškodeného – P. T. a.s.

Skutok v bode 2/ rozsudku okresného súdu, výrok o vine ohľadom ktorého ponechal odvolací súd nedotknutý bol v tomto výroku skutkovo popísaný tak, že obžalovaný Š. M. ako konateľ spoločnosti M. spol. s r. o. T. v období od 1.6.2000 do 31.7.2003 v T. napriek tomu, že z miezd zamestnancov spoločnosti riadne a v plnej výške zrazil finančné prostriedky vo výške 928.687,- Sk /30.826,76 Eur/ určené na splatnú daň, poisťné na dôchodkové zabezpečenie, nemocenské poistenie a zdravotné poistenie, tieto v deň výplat zadržal, nedal príkaz na ich odvedenie určeným príjemcom, a použil ich na zabezpečenie iných finančných potrieb spoločnosti, pričom Daňovému úradu Topoľčany takto neuhradil sumu na dani zo závislej činnosti vo výške 155.564,- Sk/5.163,78 Eur/, Sociálnej poisťovni pobočka Topoľčany sumu 553.969,- Sk /18.388,40 Eur/, Všeobecnej zdravotnej poisťovni pobočka Topoľčany sumu 188.432,- Sk /6.254,80 Eur/, Chemickej zdravotnej poisťovni Apollo pobočka Nitra sumu 12.396,- Sk /411,47 Eur/, Spoločnej zdravotnej poisťovni Bratislava sumu 14.834,- Sk /492,40 Eur/ a Zdravotnej poisťovni Sideria – Istota, expozitúra Topoľčany sumu 3.492,- Sk /115,91 Eur/.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal dovolanie obvinený prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo 4. augusta 2010, doručeným Okresnému súdu Topoľčany 6. augusta 2010.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/, eventuálne aj písm. c/ tohto ustanovenia, ktorý vecne doložil takto:

„V konaní pred Okresným súdom Topoľčany došlo na pojednávaní 23. marca 2009 k zmene v zložení senátu, keď po úmrtí jedného z prísediacich pána E. A. tohto v senáte nahradila prísediaca I. K..

Predsedníčka senátu v rozpore s ustanovením § 219 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 nevykonala odznova celé dokazovanie, ale iba oboznámila podstatný obsah dovtedajšieho pojednávania a dokazovania na ňom vykonaného.

Za dôkazy, ktoré boli vykonané nezákonným spôsobom možno podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj tie, ktoré neboli vykonané vôbec, alebo boli vykonané iba ich oboznámením (spomenutím spravidla predsedu senátu, že také dôkazy boli vykonané), bez toho, aby boli skutočne vykonané v súlade so zásadou bezprostrednosti a ústnosti. Takým postupom došlo podľa môjho názoru i k porušeniu práva na obhajobu, pretože pri riadne vykonávaných dôkazoch by som mal právo, klásť otázky, namietať ich obsah, mohol by tak urobiť môj obhajca, k čomu však nedošlo práve pre nevykonanie dôkazov.

Toto pochybenie si nevšimol a nenapravil ani v odvolacom konaní Krajský súd v Nitre.

Na tejto skutočnosti nemení nič ani skutočnosť, že som súhlasil so zmenou prísediaceho, pretože predsedníčka senátu Okresného súdu v Topoľčanoch ma náležite nepoučila o následkoch môjho súhlasu so zmenou zloženia senátu. Jeden z prísediacich – I. K. tak v podstate nevedela o mojom prípade nič. Napriek tomu váhou svojho hlasu rozhodovala a prispela k môjmu odsúdeniu.“

Ako ďalší právny dôvod dovolania označil dovolateľ dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. s nasledujúcim odôvodnením:

„Naproti tomu, že pri zisťovaní skutkového stavu okresný súd dospel k záveru, že som nikdy nemal úmysel neuhradiť zrazené poistné a daň, o čom svedčí aj moje rokovanie o týchto dlžných sumách s daňovým úradom a poisťovňami, uznal ma za vinného z úmyselného trestného činu. Pritom dokazovaním bolo preukázané, že sumy zrazených daní a poistného som neuhradil kvôli platobnej neschopnosti firmy a nie kvôli tomu, že by som chcel svojvoľne ukrátiť svojich zamestnancov o ich zákonné dávky a nároky. O tom svedčí i moja platobná disciplína pred a po inkriminovanom skutku. Dočasná platobná neschopnosť mojej firmy bola pritom vyvolaná blokádou účtu mojej firmy orgánmi činnými v trestnom konaní – okresným prokurátorom, ktorý bol za toto počínanie odvolaný z funkcie.

Domnievam sa preto, že hoci skutok tak ako je uvedený v rozsudku okresného súdu je zistený správne, avšak môj úmysel k zistenému konaniu nebol preukázaný žiadnym dôkazom, a preto by dovolací súd mal napraviť toto pochybenie.

Ide o výlučne právnu a nie skutkovú otázku, ktorá prislúcha dovolaciemu súdu. Podľa môjho názoru som sa dopustil len nezaplatenia dane a poistného, nie však neodvedenia.

pretože pri tomto trestnom čine páchatel' koná úmyselne, predstiera nedostatok prostriedkov alebo poukazuje na to, že nemá žiadne. Ja som však finančné prostriedky skutočne nemal, a to som avizoval i daňovému úradu i poisťovniam. Z týchto dôvodov som ani nechcel spáchať protiprávne konanie ba ani som nebol uzročený s následkom takého môjho konania a pre prípad, že k takému následku dôjde, som s ním nemohol byť uzročený, pretože som nemal prostriedky ako zabrániť následkom nezaplatenia dane a poistného. Mohol som len prepustiť zamestnancov a tým znížiť náklady firmy.“

Na základe uvedeného dovolateľ uzatvára:

„Z týchto dôvodov navrhujem, aby Najvyšší súd SR, ako súd dovolací vyslovil

podľa § 386 ods. 1 Tr. por. účinného od 1. januára 2006, že rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch sp. zn. 1 T 144/05 z 11. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5To 61/2009, z 27. mája 2010 bol porušený zákon v ustanoveniach § 219 ods. 2, § 256 § 2 ods. 6, 11 a 12 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 v môj neprospech,

podľa § 386 ods. 2 Tr. por. účinného od 1. januára 2006 napadnuté rozhodnutia zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a

podľa § 388 ods. 1 Tr. por. účinného od 1. januára 2006 prikázal Okresnému súdu v Topoľčanoch, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

Najvyšší súd ako dovolací súd predbežne preskúmal vec podľa § 378 Tr. por. a konštatoval, že dovolanie je proti napadnutému rozhodnutiu prípustné (§ 368 Tr. por.), bolo podané včas a na zákonom určenom súde (§ 370 Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 Tr. por.) a označuje chyby konania a právny dôvod dovolania.

Zároveň však už pri predbežnom prieskume zistil, že zrejme nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., preto prerokoval vec len na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a c/ Tr. por.

V prvom rade platí, že dotknuté fakticky a právne v dovolaní uplatnené okolnosti a na ne sa viažuce dôvody neboli dovolateľom v pôvodnom konaní uplatnené najneskôr v konaní pred dovolacím súdom, čím nie je splnená podmienka dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Bez ohľadu na túto okolnosť je však potrebné konštatovať nasledovné:

Postupom prvostupňového a v nadväznosti na to i odobrením tohto postupu odvolacím súdom nemohlo dôjsť k založeniu žiadneho z označených dovolacích dôvodov.

Predsedička senátu Okresného súdu Topoľčany postupovala v intenciách § 219 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) a na hlavnom pojednávaní konanom 23. marca 2009 sa opýtala obvineného, či súhlasí so zmenou zloženia senátu, keďže jeden z prísediacich zomrel.

Podľa dotknutého ustanovenia pri pokračovaní v odročenom hlavnom pojednávaní oznámi predseda senátu podstatný obsah doterajšieho pojednávania. Ak sa však zmenilo zostavenie senátu alebo ak to treba z iného dôvodu, musí byť hlavné pojednávanie vykonané znovu; to neplatí, ak obžalovaný súhlasí so zmenou prísediaceho v zložení senátu.

Obvinený poskytol súhlas na zmenu zloženia senátu podľa zápisnice z hlavného pojednávania po porade so svojím obhajcom.

Táto okolnosť vylučuje pochybnosť o obsahu a procesnom smerovaní tohto prejavu vôle.

Aj bez ohľadu na to však nie je žiaden dôvod domnievať sa, že by predsedníčka senátu obvinenému nevysvetlila, čo ním poskytnutý súhlas znamená (navyše v danej situácii je to aj bez vysvetlenia zrejmé, keďže iný význam ako pokračovanie v konaní bez opätovného vykonania dokazovania tento súhlas nemôže mať).

Následne došlo k oboznámeniu podstatného obsahu doterajšieho pojednávania, čím boli požiadavky pre kontinuálne pokračovanie v dokazovaní na hlavnom pojednávaní podľa § 219 ods. 2 Tr. por. splnené.

Opäť nie je ničím podložený a ako účelový sa javí v dovolaní vyslovený predpoklad, že do vo veci konajúceho senátu novozaradená prísediaca K. rozhodovala bez toho, aby o prípade niečo vedela. Takto by bolo možné spochybníť automaticky výkon rozhodovacej pôsobnosti u prísediaceho (alebo sudcu pri profesionálnom zložení senátu, napr. v odvolacom konaní), ak z pohľadu procesnej strany aktívne pri verejnom prerokúvaní veci nevystupoval, resp. rozhodnutie ústne alebo písomne neodôvodňoval. Sprostredkované oboznámenie sa s výsledkami dokazovania pri zmene zloženia senátu potom zákon vo vyššie citovanom ustanovení pripúšťa (podľa § 277 ods. 5 Tr. por. v súčasne účinnom znení ešte v širšom rozsahu). Napokon, bariérou vecnej nesprávnosti a nezákonnosti rozhodovania súdu prvého stupňa je odvolacie konanie, ku ktorému tu došlo pri revízii rozsudku Okresného súdu Topoľčany Krajským súdom v Nitre v plnom rozsahu.

Namietaná okolnosť zmeny zloženia senátu teda nemohla vyvolať narušenie zákonného rámca, a to ani tejto zmene predchádzajúceho, ani po nej nasledujúceho vykonania dôkazov, čo aj Trestný poriadok pri dodržaní ním upraveného postupu zabezpečuje. Tým je v posudzovanej veci eliminovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Keďže práva obhajoby v oboch vyššie uvedených etapách dokazovania neboli ani inak v kontexte zmeny zloženia senátu dotknuté, je zrejmé i absencia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Viazanosť dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou skutku, ako bol zistený súdom v preskúvanom rozhodnutí (resp. rozhodnutiach) je v zmysle citovaného ustanovenia zrejmé. Podľa neho totiž dovolací súd pri hodnotení správnosti právneho posúdenia skutku alebo použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia nemôže správnosť a úplnosť zisteného skutku skúmať a meniť.

V tomto rámci je potom potrebné a zároveň výlučne možné len posúdiť, či skutkový popis v bode 2/ výroku o vine rozsudku Okresného súdu Topoľčany pri správnom použití Trestného zákona zodpovedá zákonným znakom použitej právnej kvalifikácie (trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006).

Tomuto záveru je potrebné prisvedčiť bez potreby všeobecného dopĺňania právnej argumentácie oboch vo veci skôr konajúcich súdov.

Pokiaľ ide o konkrétne dovolacie námietky uplatnené v tomto smere obvineným, ku ním najvyšší súd uvádza:

Okresný súd zjavne nedospel k záveru, že obvinený nikdy nemal úmysle daň a poistné uhradiť, ako to uvádzajú dôvody dovolania. Jeho úmysel je v popise priebehu skutkového deja vo výroku o vine vyjadrený formuláciou, výslovne sa týkajúcou riadne a v plnej výške na účel zákonného odvodu z miezd zamestnancov zrazených prostriedkov, v znení: „zadržal, nedal príkaz na ich odvedenie určeným príjemcom a použil ich na zabezpečenie iných finančných potrieb spoločnosti.“

Takto vyjadrený postup, spájajúci zadržaní riadne zrazených prostriedkov s ich neodvedením určeným príjemcom a ich odlišným komerčným použitím zreteľne vyjadruje úmysel, tak ako je charakterizovaný v § 3 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 (§ 15 písm. a/ Tr. zák. v súčasne účinnom znení).

Hodnotenie dôkazov v zmysle dovolateľom tvrdenej platobnej neschopnosti, resp. nedostatku prostriedkov prekračuje rámec dovolacieho konania a v tomto smere sú vyššie uvedené skutkové zistenia okresného a v konečnom dôsledku krajského súdu (ktoré vyznievajú významovo opačne než dotknuté dovolacieho námietky) v konaní o dovolaní nepreskúmateľné a tieto zistenia nemôže dovolací súd skúmať, meniť ani dopĺňať.

Keďže ani tento dovolací dôvod zrejme nie je daný, odmietol najvyšší súd dovolanie obvineného Š. M. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 26. októbra 2010

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková